

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 355/2010-52

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť L. S. – samostatne hospodáriaceho roľníka, B., a spoločnosti R., s. r. o. „v likvidácii“, zastúpených advokátkou JUDr. J. F., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 45 Cb 33/2005, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 209/2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Vstup spoločnosti R., s. r. o. „v likvidácii“, do konania vedeného Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 446/2010 **p r i p ú š ť a .**

2. Sťažnosť L. S. – samostatne hospodáriaceho roľníka a spoločnosti R., s. r. o. „v likvidácii“, **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. marca 2010 doručená sťažnosť L. S. – samostatne hospodáriaceho roľníka, B. (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), zastúpeného advokátkou JUDr. J. F., B., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 45 Cb 33/2005, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 209/2009.

V podaní označenom „*Doplnenie a rozšírenie ústavnej sťažnosti*“ doručenom ústavnému súdu 1. októbra 2010 právna zástupkyňa sťažovateľa v 1. rade navrhla, aby ústavný súd pripustil vstup spoločnosti R., s. r. o. „v likvidácii“ (ďalej aj „sťažovateľ v 2. rade“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), do konania pred ústavným súdom na strane sťažovateľa. Svoj návrh podpísaný likvidátorom sťažovateľa v 2. rade odôvodnila skutočnosťou, že krajský súd uznesením sp. zn. 1 Cob 209/2009 z 11. januára 2010 pripustil, aby z konania na strane žalobcu vystúpil sťažovateľ v 1. rade a na jeho miesto vstúpil sťažovateľ v 2. rade.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) neobsahuje ustanovenie, ktoré by výslovne upravovalo pristúpenie ďalšieho sťažovateľa do konania pred ústavným súdom. Ustanovenie § 31a zákona o ústavnom súde však pripúšťa primerané použitie Občianskeho súdneho poriadku (alebo Trestného poriadku), ak to povaha veci nevyklučuje. Podľa § 92 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) na návrh účastníka môže súd pripustiť, aby do konania vstúpil ďalší účastník. Súhlas toho, kto má takto do konania vstúpiť, je potrebný, ak má vystupovať na strane navrhovateľa.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pripustil vstup spoločnosti R., s. r. o. „v likvidácii“, do konania pred ústavným súdom na strane sťažovateľa.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v 1. rade podal 16. decembra 2004 okresnému súdu žalobu proti spoločnostiam S. S., a. s., B. (ďalej len „žalovaný v I. rade“), a L. m., a. s., L. (ďalej len „žalovaný v 2. rade“), ktorou sa domáhal zaplatenia dlžnej sumy s príslušenstvom. Okresný súd v uvedenej veci „*spočiatku konal pružne*“ a už 25. januára 2005 vydal platobný rozkaz sp. zn. 42 Rob 1882/2004, proti ktorému podali žalovaní v I. a II. rade v zákonnej lehote odpor. Uznesením krajského súdu sp. zn. 3 K 223/04 z 22. marca 2005 bol na žalovaného v I. rade vyhlásený konkurz, a preto sťažovateľ v 1. rade požiadal podaním z 24. mája 2005 okresný súd, aby vylúčil konanie proti žalovanému v II. rade na samostatné konanie. Okresný súd o tomto návrhu rozhodol uznesením z 21. októbra 2005, ktorým jeho návrh zamietol a celé konanie prerušil.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd v čase od júna 2005 do polovice októbra 2005 v uvedenej veci nekonal.

Podaním z 20. apríla 2006 vzal sťažovateľ v 1. rade žalobu proti žalovanému v I. rade späť a žiadal v konaní pokračovať už len proti žalovanému v II. rade. Okresný súd po urgencii zo strany sťažovateľa z 29. mája 2006 uznesením z 20. júna 2006 návrhu sťažovateľa „*vyhovet*“. Žalovaný v II. rade podal proti tomuto uzneseniu 12. júla 2006 odvolanie, ku ktorému sa sťažovateľ vyjadril podaním z 11. augusta 2006. Sťažovateľ v 1. rade sa následne domáhal urýchlenia konania v jeho veci prostredníctvom podaní z 2. októbra 2006, 6. novembra 2006 a 5. januára 2007, čo podľa neho „*viedlo*“ krajský súd „*k vydaniu pozitívneho uznesenia pod č. 2 Cob 244/2006 z 30. 11. 2006*“.

Okresný súd nariadil v predmetnej veci pojednávanie na 20. marec 2007, ktoré podľa sťažovateľov nebolo pripravené „*v duchu § 114 OSP*“, a ďalšie pojednávanie bolo nariadené na 12. jún 2007. Žalovaný v II. rade si povinnosť uloženú mu súdom na pojednávaní 20. marca 2007 splnil a podaním z 18. apríla 2007 predložil okresnému súdu svoje stanovisko. Sťažovateľ v 1. rade reagoval na toto stanovisko podaním z 27. apríla 2007. Pojednávanie uskutočnené na okresnom súde 12. júna 2007 bolo opäť „*nepripravené a neefektívne*“ a okresný súd až na ňom „*definoval, ako mieni v kauze pokračovať*“, preto

možno postup okresného súdu v uvedenej veci v období od januára 2007 až do mája 2007 podľa sťažovateľov označiť za neefektívny. Ďalšie pojednávanie nariadené na 27. september 2007 okresný súd „*bez komentára zrušil*“. Na pojednávanie uskutočnené okresným súdom 4. decembra 2007 sa nedostavili predvolaní svedkovia. V období od 12. júna 2007 do 5. februára 2008 postupoval v predmetnom konaní okresný súd podľa sťažovateľov neefektívne. Okresný súd uskutočnil 5. februára 2008 v tejto veci pojednávanie, ktoré odročil na 15. apríl 2008.

Krajský súd medzičasom rozsudkom sp. zn. 1 Cob 329/2006 z 22. februára 2007 rozhodol v obdobnej veci, ako je vec sťažovateľov, a účastníkom uvedeného konania bolo iniciované dovolacie konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vedené pod sp. zn. 4 Obdo 25/2007. Z tohto dôvodu sťažovateľ v 1. rade požiadal okresný súd listom z 29. februára 2008, aby konanie v jeho veci prerušil až do rozhodnutia najvyššieho súdu v obdobnej veci vedenej pod sp. zn. 4 Obdo 25/2007.

Okresnému súdu trvalo „*šesť platných mesiacov*“, kým uznesením z 8. septembra 2008 rozhodol, že konanie nepreruší. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na 27. január 2009 a okresný súd na tomto pojednávaní rozhodol rozsudkom z 27. januára 2009, ktorý bol «*zjavne „inšpirovaný“ negatívnym výsledkom sporu obchodného kolegu sťažovateľa (máme na mysli konanie na OS BA III pod č. 22 Cb 35/05, v spojení s konaním KS v Bratislave č. 1 Cob 329/2006 z 22. 2. 2007 a k tomu rozsudok NS SR č.: 4 Obdo 25/2007 z 6. 8. 2008)*».

Podaním zo 16. februára 2009 sťažovateľ v 1. rade nevediac o vydaní rozsudku z 27. januára 2009 informoval okresný súd o postúpení svojej pohľadávky „*firme R.*“ a súčasne požiadal o zmenu svojho účastníctva na strane aktívne legitimovaného subjektu, pričom uvedené podanie bolo podpísané aj „*likvidátorom firmy R.*“. Sťažovateľ v 1. rade podal 3. marca 2009 proti rozsudku z 27. januára 2009 odvolanie a podaním zo 4. marca 2009 predložil okresnému súdu „*mimoriadne obsiahle podanie s právnou analýzou svojho pohľadu na vec a rekapitulovaním všetkých dovtedy vykonaných dokazovaní v analogických kauzách*“.

Keďže v predmetnej veci nedochádzalo „k procesnému pokroku“, sťažovateľ v 1. rade sa podaniami zo 16. októbra 2009 a z 8. decembra 2009 adresovanými krajskému súdu snažil o odstránenie prietáhov v konaní. Podpredseda krajského súdu reagoval na jeho podania odpoveďou z 15. februára 2009, z ktorej vyplýva, že krajský súd v uvedenom konaní v tom čase „nerozhodol ani o povinnosti sťažovateľa zaplatiť súdny poplatok za ním podané odvolanie v merite veci, ani o spoločnom návrhu sťažovateľa a firmy R. zameniť sťažovateľa v pozícii žalobcu za postupníka: firmu R.“. Uvedený stav konania pred krajským súdom pretrvával až do 11. januára 2010.

Podľa sťažovateľov konajúce súdy ignorovali uskutočnené postúpenie pohľadávky, pričom týmto konaním „nútili“ sťažovateľa v 1. rade zotrvať v pozícii žalobcu. Sťažovatelia sú v tomto kontexte presvedčení, že krajský súd opätovne „hľadá“ možnosť rozhodnúť v ich veci v rozpore s nálezom ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 303/2009 z 10. decembra 2009.

Z uvedeného je podľa sťažovateľov zrejmé, že medzi postupom okresného súdu a krajského súdu v predmetnom konaní, t. j. medzi „nedostatočným hodnotením podmienok konania, ignorovaním dôkazov a sprievodnými prietahmi zo strany súdov oboch inštancií na strane jednej a základnými právami sťažovateľa na strane druhej existuje priama príčinná súvislosť“. Okresný súd svojím postupom porušil základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože „bez zjavných príčin a najmä vzhľadom na charakter prejednávanej veci, svojou neefektívnou procesnou prácou a opakovanou nečinnosťou spôsobil sťažovateľovi mimoriadne ťažkosti“. Uvedená vec ani z pohľadu právneho, ani z pohľadu skutkového „nevykazuje črty mimoriadnej náročnosti a právnej zložitosti“, pričom prietahy v predmetnom konaní napriek tomu dosiaľ pretrvávajú v súčasnosti v konaní krajského súdu.

Sťažovateľ v 1. rade sa ochrany svojich práv domáhal aj sťažnosťou na prietahy v konaní z 27. novembra 2009, na ktorú však od predsedu krajského súdu dostal „neuspokojivú, no predovšetkým nepravdivú odpoveď“. V čase podania sťažnosti ústavnému súdu bolo zrejmé, že krajským súdom neboli prijaté žiadne reálne a garantované

opatrenia zaručujúce konanie bez priet'ahov. Vzhľadom na „výraznú intenzitu zásahov do práv s'ťažovateľa ako aj dĺžku ich trvania a z dôvodu ich opakovaného výskytu žiada s'ťažovateľ, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie vo výške 1 100,- €“.

Na základe uvedeného s'ťažovateľa ústavnému súdu navrhli, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 45 Cb 33/2005 a krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 209/2009 porušili ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal krajskému súdu v predmetnom konaní konať bez zbytočných priet'ahov a priznal im primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 100 €, ako aj náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde s'ťažnosť s'ťažovateľov prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovatelia v petite namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 45 Cb 33/2005 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 209/2009.

II.A K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv sťažovateľa v 1. rade

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že sťažovateľ musí namietat' porušenie svojich základných práv, a v spojitosti s konaním pred všeobecným súdom je to možné len vtedy, ak je v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu účastníkom konania, v ktorom namieta porušenie základných práv (II. ÚS 3/05).

Zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ v 1. rade bol účastníkom konania pred okresným súdom vedeného pod sp. zn. 45 Cb 33/2005 ako žalobca. Okresný súd v danej veci rozhodol rozsudkom z 27. januára 2009. Na základe odvolania sťažovateľa v 1. rade prebieha na krajskom súde odvolacie konanie vedené pod sp. zn. 1 Cob 209/2009.

Sťažovateľ v 1. rade v sťažnosti uviedol a doložil to aj uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Cob 209/2009 z 11. januára 2010 (právoplatným 8. februára 2010), že prestal byť účastníkom namietaného konania. Uvedeným uznesením krajský súd pripustil, aby z konania na strane žalobcu vystúpil sťažovateľ v 1. rade a na jeho miesto vstúpil sťažovateľ v 2. rade z dôvodu uzatvorenej zmluvy o postúpení pohľadávky (singulárna sukcesia).

Na základe uvedeného sťažovateľ v 1. rade v čase podania sťažnosti (8. marca 2010) už nebol účastníkom namietaného konania, a z tohto dôvodu v namietanom konaní nemôže dochádzať k porušovaniu jeho označených základných práv.

Pretože sťažnosť ústavnému súdu podal sťažovateľ, ktorý nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie sťažnosti, ústavný súd dospel k záveru, že ide o sťažnosť podanú

neoprávnenou osobou, a preto ju pri predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.B K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv sťažovateľa v 2. rade

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v 2. rade do konania vedeného krajským súdom vstúpil na miesto sťažovateľa v 1. rade, čím došlo ku vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, a teda aj k vymedzeniu časti napadnutého konania, v súvislosti s ktorou sťažovateľ v 2. rade môže relevantne uplatňovať svoje základné právo na konanie bez zbytočných prieťahov. Vzhľadom na to, že sťažovateľ v 2. rade vstúpil do konania až nadobudnutím právoplatnosti uznesenia krajského súdu sp. zn. 1 Cob 209/2009 z 11. januára 2010, teda 8. februára 2010, ústavný súd podrobil preskúmaniu iba tú časť namietaného konania, ktorá nasledovala od tohto momentu.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu tohto základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 7/00, III. ÚS 100/01, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (II. ÚS 92/05).

Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že v namietanom odvolacom konaní krajský súd vykonával procesné úkony smerujúce k vyhláseniu rozhodnutia vo veci samej a na tento účel nariadil termín pojednávania na 13. máj 2010. Z dôvodu vznesenej námietky zaujatosti bol spis predložený na konanie a rozhodnutie najvyššiemu súdu, odkiaľ bol krajskému súdu vrátený 16. júna 2010. Následne na pojednávaní konanom 9. septembra 2010 krajský súd vyhlásil rozsudok vo veci samej.

Vzhľadom na dĺžku hodnoteného konania pred krajským súdom (7 mesiacov do vyhlásenia rozsudku vo veci), ako aj jeho doterajší postup ústavný súd dospel k záveru, že postup krajského súdu nesignalizuje reálnu možnosť existencie zbytočných prietahov v označenom konaní, dôvodnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Na základe uvedeného ústavný súd v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľa v 2. rade (návrhom na priznanie finančného zadosťučinenia a úhrady trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2010